

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w W. VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Barbara Ciwińska

Protokolant Izabela Katryńska

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. D. (1)

przeciwko M. D. (2)

o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej

1. z dniem 1 stycznia 2014 roku ustanawia rozdzielność majątkową małżonków M. D. (1) i M. D. (2) z domu W., którzy zawarli związek małżeński (...) roku w Urzędzie Stanu Cywilnego m.st. W. zarejestrowany pod numerem (...),
2. pozostawia strony przy poniesionych kosztach postępowania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 23 lipca 2015 roku M. D. (1) wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy nim, a jego żoną M. D. (2), z dniem 1 stycznia 2014 roku. Wskazał, że od lat nie łączy małżonków wspólność fizyczna i gospodarcza, zaś od 2013 roku pozostają oni w faktycznej separacji. Od 2012 roku pozwana nie pracuje i całość kosztów jej utrzymania obciążała powoda, zaś pozwana nie pracowała i trwoniła wspólny majątek.

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 grudnia 2015 roku pozwana M. D. (2) wniosła o oddalenie powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną, argumentując, że przedstawione przez powoda okoliczności faktyczne nie są zgodne z prawdą.

W dniu 28 grudnia 2015 roku, swój udział w sprawie zgłosił Prokurator Prokuratury Rejonowej W. O. w W.. (k.77) Prokurator wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w W. M. D. (1) i M. D. (2) (z domu W.) zawarli związek małżeński. Ze związku tego nie mieli dzieci. Małżonkowie nie zawierali małżeńskich umów majątkowych i łączyła ich ustawowa wspólność majątkowa. (odpis skróconego aktu małżeństwa k.5). Początki małżeństwa były udane, strony wspólnie pracowały na rzecz stworzonej przez siebie rodziny i były aktywne zawodowo (okoliczności przyznane). W listopadzie 2011 roku, po 16 latach zatrudnienia, M. D. (2) straciła zatrudnienie w (...) Spółce Akcyjnej. Po zakończeniu stosunku pracy otrzymała odprawę w wysokości około 400.000 (czteryście tysięcy) złotych. M. D. (1) pragnął pomóc małżonce w znalezieniu nowego zatrudnienia m.in. prosił znajomych o jej polecenie, próbował także znaleźć dla niej stanowisko w firmie (...), w której sam pracował, aranżował kolejne rozmowy kwalifikacyjne. Jednakże małżonka po utracie zatrudnienia pozostawała bierna – nie zgłaszała się na umówione spotkania, nie podejmowała żadnych kroków w

celu znalezienia nowego, stałego zatrudnienia. Wolny czas spędzała na zakupach i innych przyjemnościach, wiodąc wygodne i dostatnie życie. (odpis wyroku rozwodowego k.82 wraz z uzasadnieniem k.83-95, odpis wyroku S.A. k.141)

W 2012 roku A. D. zdecydował się na kilkumiesięczny wyjazd do W., w celach zawodowych i czasową wyprowadzkę z W.. Przez cały ten okres utrzymywał żonę. Po powrocie do W. nie zamieszkał wspólnie z małżonką, lecz w lokalu mieszkalnym stanowiącym ich współwłasność, z uwagi na pogłębiający się kryzys w małżeństwie. (odpis wyroku rozwodowego k.82 wraz z uzasadnieniem k.83-95, odpis wyroku S.A. k.141)

Ostatecznie więź gospodarcza ustała między stronami w połowie 2013 roku i od tego czasu trwa faktyczna całkowita separacja małżonków. W 2013 roku został złożony ostatni wspólny PIT małżonków do Urzędu Skarbowego. Za rok 2014 małżonkowie rozliczali się już osobno. (zeznanie podatkowe za rok 2013 k.6-9, zeznanie podatkowe za rok 2014 k.10-13)

W dniu 20 lutego 2015 roku w Sądzie Okręgowym w Warszawie w Wydziale VII Cywilnym Rejestrowym, w sprawie o sygnaturze akt VII C 114/14 zapadł wyrok rozwiązujący małżeństwo stron przez rozwód. M. D. (2) została uznana wyłącznie winną rozkładowi pożycia małżeńskiego. Od rozstrzygnięcia tego złożyła apelację, która została w całości oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w I Wydziale Cywilnym, w sprawie o sygnaturze akt I ACa 1055/15. W dniu 6 maja 2016 roku wyrok orzekający rozwód stron stał się prawomocny. W trakcie procesu rozwodowego A. D. korzystał z usług prywatnego detektywa by dowiedzieć się między innymi, w jaki sposób żona dysponuje ich wspólnym majątkiem, bowiem wszelkie kontakty między stronami zupełnie zanikły. (odpis wyroku rozwodowego k. 82 wraz z uzasadnieniem k.83-95, odpis wyroku S.A. k.141)

A. D. ma 47 lat, jest dyrektorem finansowym w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, zatrudnionym na podstawie umowy na czas nieokreślony. Za pracę otrzymuje wynagrodzenie rzędu 26.000 złotych brutto miesięcznie. W 2014 roku osiągnął dochód rzędu 28.398 złotych miesięcznie. Zamieszkuje we wspólnym mieszkaniu małżonków o powierzchni 49m², za które spłaca wspólny kredyt, zaciągnięty we frankach szwajcarskich. Obecnie do spłacania pozostało około 50.000 złotych. Nadto, opłaca czynsz i media, również za lokal, który zajmuje żona. Ma około 400.000 złotych oszczędności. Od maja 2014 roku A. D. przelewał na konto pozwanej kwotę 2.500 złotych miesięcznie, którą to, zgodnie z ustną umową stron, pozwana miała zwrócić mężowi w przyszłości, przy podziale majątku dorobkowego i po upływie terminy lokaty prowadzonej na jej nazwisko. Opłacał byłej żonie także rachunki za telefon stacjonarny, z którego korzystała wyłącznie ona. Jednakże z uwagi na wysoki koszt – około 600 złotych miesięcznie, zrezygnował z jego pokrywania. Choć byli małżonkowie zamieszkują oddzielnie, są współwłaścicielami dwóch lokali mieszkalnych, jeden z nich jest obciążony kredytem, który spłaca wyłącznie M. D. (1). (fotokopia umowy kredytowej k.14-23, harmonogram spłat kredytu k.24-30, podsumowanie wydatków za okres 1 stycznia 2014-17 lipca 2015 k.31, historia operacji z rachunku k.32-50, zaświadczenie o zarobkach k.100-101, PIT za rok 2015 k.102-103, dowód z przesłuchania w charakterze strony, ograniczony do strony powodowej, uzasadnienie wyroku SO k.83-95)

M. D. (2) ma 48 lat, z zawodu jest socjologiem. Od listopada 2011 roku nie ma stałej pracy, utrzymuje się z kwoty odprawy w wysokości 400.000 złotych, otrzymanej po zwolnieniu z (...) Spółka Akcyjna. Wskazana kwota 400.000 złotych, przelana została na prywatne konto pozwanej do którego nie miał dostępu M. D. (1). Pozwana podejmowała terminowe zatrudnienia na umowy zlecenia albo o dzieło, w tym w lipcu-październiku 2014 roku pracowała na rzecz (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie mowy o dzieło. W roku 2014 osiągnęła dochód w wysokości 20.960 złotych – około 1.746 złotych miesięcznie. Zamieszkuje we wspólnym lokalu stron o powierzchni ponad 90m². Jeździ 13-letnim samochodem marki T. (...). Od maja 2014 roku pozwana wydała około 50.000 złotych na dywany i zasłony i inne rzeczy do umeblowanego już i urządzanego mieszkania. Pomimo braku zatrudnienia pozwana żyje na bardzo wysokim poziomie. Jest objęta prywatnym ubezpieczeniem w M., jednak nie korzysta z niego i opłaca wizyty u psychologów i psychiatrów, nie korzystając z opłaconego ubezpieczenia. Całość opłat związanych z utrzymaniem zajmowanego przez nią lokalu mieszkalnego, jak również raty kredytu pokrywa powód. (dowód z przesłuchania w charakterze strony, ograniczony do strony powodowej, uzasadnienie wyroku SO k.83-95)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana. Sąd oparł się na wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wydanego w sprawie o sygnaturze akt VII C 114/14 wraz z uzasadnieniem oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt I A Ca 1055/15 jak i na dowodzie z przesłuchania stron w trybie art. 299 i 304 Kodeksu postępowania cywilnego, ograniczonym do strony powodowej, z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo pozwanej, która była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo należało uwzględnić.

W przedmiotowej sprawie powód dochodził ustanowienia rozdzielności majątkowej z byłą żoną M. D. (2), z dniem 1 stycznia 2014 roku. Istotne dla sprawy było, że w dniu 6 maja 2016 roku uprawomocnił się wyrok orzekający rozwód stron, natomiast powództwo w niniejszej sprawie wytoczone zostało 24 lipca 2015 roku. Kwestią sporną między stronami była zatem dopuszczalność ustanowienia rozdzielności majątkowej stron, po zapadnięciu wyroku rozwodowego, wraz z którego uprawomocnieniem się ustala ustawowa wspólność majątkowa stron.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowił przepis art. 52§1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej też k.r.i.o.), zgodnie z którym każdy z małżonków z ważnych powodów może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Natomiast §2 powołanego przepisu reguluje, że rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Zaznaczyć należy, że ustanowienie rozdzielności majątkowej wbrew woli jednego z małżonków, jak również jej orzeczenie z datą wsteczną, jest dopuszczalne jedynie w razie istnienia ważnych ku temu powodów i tylko w wyjątkowych wypadkach. Kierując się wykładnią celowościową wskazać należy, że celem tego unormowania jest zapewnienie ochrony interesów małżonka słabszego ekonomicznie. Natomiast przez ważne powody rozumie się najogólniej takie okoliczności, które sprawiają, że w konkretnej sytuacji faktycznej wspólność majątkowa nie służy dobru drugiego z małżonków oraz dobru założonej przez małżonków rodziny, a nawet prowadzi do sytuacji sprzecznej z zasadami prawa rodzinnego (tak J. S. Piątowski, Stosunki majątkowe między małżonkami, Warszawa 1955, s. 140; J. Winiarz, Małżeńskie stosunki majątkowe, Warszawa 1967, s. 81; L. Stecki, Ustanie ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej, Poznań 1968, s. 12).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że rolą Sądu w przedmiotowej sprawie było ustalenie, czy zachodzą wyjątkowe okoliczności, które uzasadniałyby ustanowienie rozdzielności majątkowej stron, z datą wsteczną tj. z dniem 1 stycznia 2014 roku. Opierając się na zgromadzonym materiale dowodowym, Sąd ustalił, że takie szczególne okoliczności zachodziły, zwłaszcza, że strony od dawna – jeszcze przed 2013 roku, żyły w rozłączeniu i nie łączyła ich już więź gospodarcza. W tym okresie nastąpiło trwałe zerwanie wszelkich stosunków majątkowych stron, jak również brak było możliwości podejmowania jakichkolwiek wspólnych decyzji. Jak wskazywał powód, po jego powrocie do W. w 2012 roku zamieszkał w oddzielnym lokalu i nie utrzymywał z żoną żadnych kontaktów. Uiszczał opłaty za czynsz i media za oba wspólne mieszkania, jak również za telefon stacjonarny, z którego korzystała wyłącznie pozwana, jednakże robił to jedynie w celu uniknięcia znalezienia się w rejestrze dłużników, na co nie pozwalało mu zajmowane stanowisko. Tym samym, wskazać należy, że od dnia 1 stycznia 2014 roku (ostatnim wspólnym działaniem małżonków było rozliczenie się za rok 2013) strony żyły w separacji faktycznej. Z powodu istniejącego między nimi konfliktu, jak i toczącej się sprawy rozwodowej, nie było możliwe współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym.

Mając na względzie, że nie każda postać separacji faktycznej małżonków uzasadnia ustanowienie rozdzielności majątkowej, lecz tylko taka, która uniemożliwia lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym i która nie jest sprzeczna z dobrem rodziny (II CKN 1070/98, Prok. I Pr. 2000, Nr 4, poz. 30), Sąd doszedł

do przekonania, że zaistniały między małżonkami zupełny rozkład pożycia małżeńskiego zawiniony przez pozwaną uniemożliwił jakiegokolwiek porozumienie w kwestiach majątkowych.

Sąd uznał, że w sprawie zachodzą także inne, ważne powody, przemawiające za ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej z mocą wsteczną. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecnictwem przez ważne powody rozumie się między innymi okoliczności natury majątkowej, jak np. trwonienie przez jednego z małżonków zarobków stanowiących ich wspólny dorobek, powodowanie uszczerbku w majątku wspólnym itp. Ważnym powodem mogą być także okoliczności stwarzające sytuację, w której wykonywanie zarządu przez każdego z małżonków ich wspólnym majątkiem jest niemożliwe lub znacznie utrudnione (wyrok SN z 6.11.1972 r., III CRN 250/72, OSN 1973, Nr 6, poz. 113). A zatem, trwonienie majątku przez jednego z małżonków i nieprzyczynianie się w żaden sposób do jego powiększenia, stanowi okoliczność usprawiedliwiającą ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami. W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że pomimo posiadania statusu bezrobotnego i niepodjęcia realnych kroków w celu znalezienia stałego zatrudnienia, pozwana wydała rozrzutnie posiadane środki na rzeczy zbędne, tak jak podała przed Sądem Okręgowym podczas rozprawy rozwodowej, około 50.000 złotych na dywan i zasłony do mieszkania już całkowicie umeblowanego. Co więcej, utrzymywała bardzo wysoki standard życia, robiła częste zakupy w galeriach handlowych i korzystała z pomocy prywatnych psychiatrów, mimo opłacanego ubezpieczenia prywatnego w M.. Co więcej, M. D. (2) nie czyniła żadnych starań o znalezienie stałego zatrudnienia, nie dokładała się do spłaty wspólnie zaciągniętego kredytu mieszkaniowego, a były mąż opłacał jej utrzymanie, uiszczał opłaty za oba lokale, a nawet za telefon stacjonarny, z którego korzystała wyłącznie pozwana. Z tych względów, Sąd doszedł do przekonania, że pozwana trwonila wspólny majątek, nie starając się w żaden sposób o jego pomnożenie, w czasie, gdy małżeństwo pozostawało już w faktycznej separacji.

Kolejną kwestią, która wymaga oddzielnego omówienia, jest możliwość orzekania przez Sąd o ustaniu wspólności majątkowej z mocą wsteczną, w przypadku uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Jak bowiem wskazywał pełnomocnik strony pozwanej, nie można orzec o czymś, co już między stronami nie istnieje, z uwagi na wyrok rozwodowy, który taką ustawową wspólność majątkową rozwiązuje. Sąd jednak nie podziela stanowiska strony pozwanej, opartego na uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1982 roku (III CZP 62/81, OSNCP 1982, Nr 7, poz. 99). Pogląd ten jest Sądowi znany, jednakże rozstrzygając w niniejszej sprawie Sąd oparł się na późniejszej uchwale Sądu Najwyższego, z dnia 14 kwietnia 1994 roku (III CZP 44/94), w której to, taka możliwość została przewidziana. W uchwale tej, Sąd Najwyższy odstąpił od poglądu wyrażonego w uchwale z dnia 10 lutego 1982 r. Wskazał, że w świetle poprzedniej uchwały (na którą to powołał się pełnomocnik pozwanej) orzeczenie o zniesieniu wspólności majątkowej z datą wsteczną byłoby dopuszczalne tylko wówczas, gdyby sprawa taka zakończyła się prawomocnie wcześniej niż równoległe tocząca się sprawa o rozwód. Prowadziłoby to do uzależnienia dopuszczalności orzekania o takim żądaniu od czynnika czysto przypadkowego, nie byłoby zatem usprawiedliwione i mogłoby godzić w uzasadniony interes strony. Jednocześnie Sąd Najwyższy dodał, że zmiana stanu prawnego, prowadząca w skutkach do niezamierzonych następstw we wzajemnym związku obu rodzajów spraw, czyni częściowo nieaktualnymi poprzednio przyjmowane rozwiązania. Tym samym, dzieląc zaprezentowane stanowisko, Sąd doszedł do przekonania, że pomimo prawomocnego orzeczenia rozwodu, już po wytoczeniu powództwa o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z datą wsteczną, dopuszczalne jest orzekanie przez Sąd w tym przedmiocie.

Mając na uwadze powyższe rozważania, jak również przytoczone argumenty, w ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zachodziły szczególne okoliczności przemawiające za ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej pomiędzy M. D. (1) i M. D. (2) z dniem 1 stycznia 2014 roku. Sąd uwzględniając powództwo w całości, wziął przy tym pod uwagę faktyczną separację małżonków, mającą swój początek od 2013 roku, która realnie uniemożliwiła porozumienie się w kwestiach finansowych, jak również trwonienie przez pozwaną majątku wspólnego. O uwzględnieniu powództwa Sąd orzekł w punkcie pierwszym wyroku.

W punkcie drugim orzeczenia Sąd, na podstawie art. 100 Kodeksu postępowania cywilnego, wzajemnie zniósł koszty, pozostawiając strony przy poniesionych kosztach procesu.